

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 48/03-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2003 v pléne zloženom z predsedu Jána Mazáka a zo sudcov Jána Auxta, Juraja Babjaka, Eduarda Báránya, Alexandra Bröstla, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Jána Lubyho, Lajosa Mészárosa, Štefana Ogurčáka a Daniela Švábyho predbežne prerokoval návrh skupiny 35 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených poslancom JUDr. M. A., na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, a to zákona č. 667/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 92 ods. 2 a čl. 119 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh skupiny 35 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na začatie konania o súlade zákona č. 667/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 92 ods. 2 a čl. 119 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

2. Návrhu skupiny 35 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na pozastavenie účinnosti zákona č. 667/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 312/2001 Z. z.

o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 16. decembra 2002 doručený návrh 35 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“) na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), a to zákona č. 667/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 92 ods. 2 a čl. 119 písm. a) ústavy.

Navrhovateľ namieta nesúlad napadnutého zákona s označenými článkami ústavy z dôvodu neústavnosti postupu pri jeho predkladaní, schvaľovaní a prijímaní v Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“).

Dôvody nesúladu citovaného zákona s enumeratívnymi článkami ústavy vyplývajú z návrhu na začatie konania, v ktorom navrhovateľ okrem iného uviedol:

«V právnom štáte nestačí forma, pomenovanie „zákon“ na to, aby sa všeobecne záväzný právny predpis zákonodarného orgánu stal prameňom práva. Základom právneho štátu je legitímne prijatý zákon, teda taký výsledok uplatnenia zákonodarnej moci parlamentnom, ktorý vzišiel z legislatívneho konania prebiehajúceho v súlade s právnym poriadkom štátu. Iba zákon, ktorý predložil subjekt práva s právom zákonodarnej iniciatívy a ktorý prešiel celým postupom ustanoveným právnymi normami určujúcimi správanie štátnych orgánov v procese tvorby práva, je skutočne legitímnym všeobecne záväzným právnym predpisom. Naopak, ak sa právny akt schválený parlamentom prijme postupom, ktorý nie je v súlade s právnou úpravou ustanovujúcou pravidlá konania štátnych orgánov

pri predkladaní a schvaľovaní zákonov, ide o zdanlivý zákon, o prameň práva, ktorý nespĺňa kvalitatívne kritériá kladené právnym štátom na zákony.»

Podľa navrhovateľa národná rada schválila napadnutý zákon «... postupom, ktorý nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 v spojení s čl. 2 ods. 2 a čl. 92 ods. 2 ústavy, lebo pri schvaľovaní tohto zákona porušila ustanovenia zákona č. 350/1996 Z. z. Národná rada SR zákon o rokovacom poriadku porušila dvojako: a) jednak tým, že osoby pôsobiace pri výkone funkcie v mene Národnej rady Slovenskej republiky konali v rozpore so zákonom, b) tým, že tolerovali porušenie zákona č. 350/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov vládou Slovenskej republiky.

Podľa prvej vety § 94 ods. 3: „Ak podaný návrh nespĺňa náležitosti podľa odseku 2, predsedajúci nedá o ňom hlasovať.“ O návrhu poslanca J. M. vláda SR vôbec nerozhodla. Napriek tomu predsedajúci schôdzi Národnej rady SR o tomto návrhu dal hlasovať. To má za následok, že Národná rada SR schválila zákon o štátnej službe vrátane rozširujúceho návrhu, hoci hlasovanie o rozširujúcom návrhu sa uskutočnilo v rozpore so zákonom, teda nezákonne. Takto Národná rada SR sama porušila zákon o rokovacom poriadku. Národná rada SR sama porušila zákon o rokovacom poriadku aj vtedy, keď umožnila poslancovi M., aby „svojimi pozmeňujúcimi návrhmi“ obišiel účel úpravy § 89 ods. 1, ktorá právo požiadať o skrátené legislatívne konanie priznáva vláde SR, ale nie poslancovi SR. V okolnostiach prípadu návrh, ktorý predložila vláda SR ako subjekt s právom uchádzať sa o skrátené legislatívne konanie, sa zásadne zmenil ďaleko nad rámec vládou navrhnutej úpravy prostredníctvom poslaneckého pozmeňovacieho návrhu na predstierané vládny, no v skutočnosti na poslanecký návrh zákona. Taký zákon Národná rada SR môže schváliť, ale nie v skrátanom legislatívnom konaní.

Porušenie zákona o rokovacom poriadku vládou SR národná rada tolerovala vtedy, keď pristúpila na skrátené legislatívne konanie bez toho, aby sa preukázalo splnenie jednej z taxatívne ustanovených podmienok, za ktorých zákon umožňuje vláde SR predložiť návrh na skrátené legislatívne konanie (§ 89 ods. 1). Navrhovateľ namieta, že pri schvaľovaní zákona č. 667/2002 Z. z. v nesúlade s Ústavou SR okrem Národnej rady SR konala aj vláda SR. Predseda vlády Slovenskej republiky listom č. 8266/2002-UV zo 14. novembra 2002 oznámil predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky „rozhodnutie vlády týkajúce sa

postupu členov vlády podľa § 94 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady SR v znení neskorších predpisov“. Rozhodnutie vlády SR je prijaté uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1249 zo 14. novembra k návrhu na postup členov vlády podľa § 94 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady SR v znení neskorších predpisov pri prerokúvaní vládnych návrhov zákonov v Národnej rade SR. Uznesením č. 1249 vláda splnomocnila členov vlády poverených uviesť vládne návrhy zákonov v Národnej rade SR „vyjadriť súhlas alebo nesúhlas v mene vlády podľa § 94 ods. 2 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, ak boli pri prerokúvaní vládneho návrhu zákona podané návrhy, ktoré vládny návrh zákona rozširujú, okrem prípadu, ak čo len jeden člen vlády navrhne prerokovanie návrhov rozširujúcich zákon priamo na rokovaní vlády“ (bod B.1. uznesenia)».

Navrhovateľ zastáva názor, že *„Uplatnenie tohto postupu sa nespája s predchádzajúcim, ani s následným rozhodovaním vlády SR o rozširujúcom návrhu zákona podľa § 94 ods. 2 zákona o rokovacom poriadku“.*

Na základe toho navrhovateľ konštatuje, že *„Vláda Slovenskej republiky 14. novembra 2002 schválila uznesenie č. 1249 v nesúlade s čl. 119 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky“.*

Navrhovateľ ďalej poukazuje na to, že *„V okolnostiach prípadu pri prerokúvaní rozširujúceho návrhu poslanca Národnej rady SR J. M. došlo k druhému porušeniu čl. 119 písm. a). Súhlas s rozširujúcim návrhom poslanca M. vyslovil člen vlády SR – minister financií a podpredseda vlády SR I. M. podľa splnomocnenia udeleného v uznesení č. 1249, ktoré vláda schválila v rozpore s čl. 119 písm. a) ústavy“.*

V nadväznosti na to navrhovateľ tvrdí, že *„Uznesenie vlády SR č. 1249 teda za nijakých okolností nemožno interpretovať ako právny akt, ktorým vláda SR rozhodla o konkrétnom rozširujúcom návrhu“.*

V závere svojho vyjadrenia vyslovuje navrhovateľ názor, „...že konaním alebo nekonaním národnej rady v rozpore so zákonom o rokovacom poriadku môže dôjsť k porušeniu čl. 2 ods. 2 ústavy napríklad vtedy, ak by sa dodatočne zistilo, že pri hlasovaní o ústavnom zákone alebo zákone nebolo dodržané potrebné kvórum pre jeho schválenie alebo by národná rada schválila skôr účinnosť zákona ako bol publikovaný v Zbierke zákonov SR. Tak by došlo k nesúladu schváleného zákona s čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy vzhľadom na rozpor s postupom, ktorý upravuje zákon o rokovacom poriadku. Inými slovami aj porušenie zákona o rokovacom poriadku pri prerokúvaní návrhov zákonov môže mať za následok, že schválený zákon môže byť v nesúlade s určitými článkami ústavy. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody tomu tak nie je v prípade zákona č. 667/2002 Z. z.“

Navrhovateľ v odôvodnení návrhu napokon poukazuje aj na nesúlad napadnutého zákona s čl. 72 a čl. 86 písm. a) ústavy, avšak do návrhu na rozhodnutie vo veci samej sa vyslovenie porušenia týchto článkov ústavy nepremietlo.

Navrhovateľ súčasne navrhol, aby ústavný súd podľa čl. 125 ods. 2 ústavy pozastavil účinnosť napadnutého zákona č. 667/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Národná rada sa k návrhu na začatie konania o súlade označených právnych predpisov vyjadrila takto:

„Námietky navrhovateľov proti postupu národnej rady pri prerokúvaní návrhu predmetného zákona nie sú opodstatnené z nasledujúcich dôvodov. Návrh zákona môžu podať výbory národnej rady, poslanci národnej rady, vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“). Rokovanie národnej rady o návrhoch zákonov upravuje desiatá časť zákona o rokovacom poriadku - § 87 až 97 (čl. 87 ods. 1 v spojení s čl. 92 ods. 2 ústavy).

Ustanovenie § 89 zákona o rokovacom poriadku upravuje dôvody, kedy sa môže národná rada uznieť na skrátenom legislatívnom konaní o návrhu zákona. Uznesenie národnej rady o zaradení návrhu zákona do režimu skráteného legislatívneho konania je

dôvodom pre nepoužitie tých všeobecných ustanovení zákona o rokovanom poriadku, ktoré sú taxatívne uvedené v § 89 ods. 3. Ide o ustanovenia, ktoré upravujú lehoty na odovzdanie materiálov poslancom, o ktorých sa uskutoční rozprava (§ 25), na doručenie návrhu zákona prerokovávaného v prvom čítaní (§ 72 ods. 1), na prerokovanie návrhu zákona vo výboroch (§ 74 ods. 2), na rokovanie národnej rady od doručenia spoločnej správy výborov alebo informácie spoločného spravodajcu (§ 81 ods. 2), na hlasovanie o návrhoch zo spoločnej správy výborov a o rozdaných návrhoch podaných na schôdzi národnej rady (§ 83 ods. 4), na tretie čítanie, ak boli v druhom čítaní schválené pozmeňujúce alebo doplňujúce návrhy (§ 84 ods. 2) a na hlasovanie o návrhu zákona ako celku, ak boli v treťom čítaní schválené pozmeňujúce alebo doplňujúce návrhy a tieto neboli poslancom rozdané v písomnej forme (§ 86). Z uvedeného vyplýva, že všetky ostatné ustanovenia zákona o rokovanom poriadku upravujúce prerokovávanie návrhu zákona v národnej rade treba uplatňovať aj v skrátanom legislatívnom konaní. Nie je teda potrebné, ako tvrdia navrhovatelia, aby aj pozmeňujúce návrhy, ktoré predložený návrh zaradený do skrátaného legislatívneho konania rozširujú, museli spĺňať dôvody pre takéto zaradenie podľa § 89 ods. 1 zákona o rokovanom poriadku.

Návrhom zákona zaradeným na prerokovanie národnej rade (jej výborom) aj v skrátanom legislatívnom konaní môžu disponovať už len poslanci, a to buď ako jednotlivci, alebo z pozície spoločného spravodajcu prípadne gestorského výboru (napr. § 79, 82, 85). Výnimky, kedy môže s predloženým návrhom zákona disponovať aj navrhovateľ a za akých podmienok ustanovuje § 26 ods. 5 a § 95 zákona o rokovanom poriadku.

Disponovanie s predloženým návrhom zákona (bez ohľadu na navrhovateľa zákona) spočíva, ako už bolo naznačené, aj v podávaní pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k prerokovávanému návrhu zákona. Pozmeňujúci a doplňujúci návrh môže podať poslanec na zasadnutí výboru, ktorému bol návrh zákona pridelený na prerokovanie, na schôdzi národnej rady (v druhom čítaní so súhlasom aspoň 15 poslancov, ktorý je vyjadrený písomne ich podpisom) a v treťom čítaní (rovnako je potrebný súhlas formou podpisu, ale najmenej 30 poslancov).

Navrhovateľ zákona má možnosť ovplyvniť podanie (predloženie) pozmeňujúceho alebo doplňujúceho návrhu poslanca len vtedy, ak takýto návrh predložený návrh zákona rozširuje. Podľa § 94 ods. 2 zákona o rokovanom poriadku možno podávať návrhy, ktoré

predložený návrh rozširujú len vtedy, ak s tým navrhovateľ vysloví súhlas najneskôr pred hlasovaním o tomto návrhu. Z toho teda vyplýva, že takýto pozmeňujúci návrh poslanca si vyžaduje na to, aby bolo možné o ňom hlasovať (vo výbore alebo na schôdzi národnej rady, podľa toho kde bol predložený), súhlasné vyjadrenie navrhovateľa zákona. Keďže v danom prípade ide o rozšírenie vládneho návrhu zákona, na základe uznesenia vlády vyjadruje súhlas s takýmto návrhom ten, kto je vládou poverený uviesť návrh zákona v národnej rade. Takýto postup je v súlade so zákonom o rokovacom poriadku, pretože rokovací poriadok neupravuje pred hlasovaním povinnosť navrhovateľa zákona, ani v obdobnom prípade, ak by išlo o poslanecký návrh zákona, aby k predloženému pozmeňujúcemu návrhu, ktorý návrh zákona rozširuje, najskôr získal súhlas všetkých poslancov, ktorí návrh zákona predkladajú. Rovnako to nie je potrebné ani vtedy, ak ide o vládny návrh zákona.

Povinnosť vlády predložiť nové uznesenie vlády obsahujúce jej súhlas s rozširujúcim návrhom poslanca nemožno vyvodiť ani extenzívnym výkladom čl. 119 písm. a) ústavy, pretože vláda v zbore rozhoduje o návrhoch zákonov a nie o súhlase s pozmeňujúcimi návrhmi, aj keď je ona sama navrhovateľom zákona. Preto nemožno súhlasiť s tvrdením navrhovateľov, že nedostatok súhlasu vlády s rozširujúcim návrhom poslanca bol porušením čl. 119 písm. a) ústavy.

Na odôvodnenie návrhu zákona pri prerokovávaní v národnej rade poveruje vláda osobitným uznesením konkrétneho člena vlády. Tento minister ju pri odôvodňovaní konkrétneho návrhu zákona reprezentuje a plní jej vôľu vyjadrenú v uznesení o predložení návrhu zákona na prerokovanie národnej rade. Pre vyjadrenie súhlasu alebo nevyjadrenie súhlasu vlády s pozmeňujúcim návrhom poslanca, ktorý predložený vládny návrh zákona rozširuje (§ 94 ods. 2), je však tiež potrebné oprávnenie uznesením vlády.

Vláda uznesením č. 1249 zo 14. novembra 2002, doručeným predsedovi národnej rady 15. novembra 2002, schválila návrh na postup členov vlády podľa § 94 ods. 2 zákona o rokovacom poriadku pri prerokúvaní vládnych návrhov zákonov v národnej rade a splnomocnila všetkých členov vlády poverených odôvodniť (uviesť) vládne návrhy zákonov v parlamente, vyjadriť súhlas alebo nevyjadriť súhlas v mene vlády s podanými pozmeňujúcimi návrhmi, ktoré vládny návrh zákona rozširujú, okrem prípadu, ak čo len jeden člen vlády navrhne prerokovanie návrhov rozširujúcich návrh zákona priamo

na rokovaní vlády. V tomto uznesení vláda uložila členom vlády povinnosť toto splnomocnenie uplatňovať pri prerokúvaní vládnych návrhov zákonov v národnej rade.

Uznesenie vlády č. 1249 zo 14. novembra 2002 bolo predsedovi národnej rady doručené 15. novembra 2002, aby bolo zrejmé, že stanovisko člena vlády k rozširujúcim návrhom poslanca J. M. je legitímne. Tento súhlas bol teda daný pred hlasovaním o podaných rozširujúcich návrhoch (§ 94 ods. 2) poslanca J. M. pri prerokúvaní vládneho návrhu zákona v druhom čítaní, ktoré predložil 20. novembra 2002 na pokračujúcej 3. schôdzi národnej rady. Skutočnosť, že poslanec M. vzal svoje rozširujúce návrhy na osobitnom rokovaní ústavnoprávneho výboru národnej rady (15. novembra 2002) späť a potom ich v inom rozsahu opätovne predložil na pléne národnej rady, nemá žiaden právny význam pre hlasovanie o ich.

Pretože pozmeňujúce návrhy poslanca, ktoré rozširovali predmetný vládny návrh zákona v spojení s konaním navrhovateľa zákona spočívajúce vo vyjadrení súhlasu k nim (na ktoré postačuje aj ústny súhlas vládou splnomocneného člena vlády), považoval predsedajúci za plnenie požiadaviek ustanovených v § 94 ods. 2, dal o nich hlasovať. Dovoľujeme si poukázať na to, že ak aj predsedajúci rozhodne, že podaný návrh zákona nespĺňa požiadavku § 94 ods. 2 rokovacieho poriadku a nedá o ňom hlasovať, po prípadnej námietke poslanca voči tomuto postupu, rozhoduje o námietke národná rada bez rozpravy. Ak rozhodnutie predsedajúceho hlasovaním zruší, predsedajúci dá o rozširujúcom návrhu poslanca hlasovať. Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie národnej rady dať hlasovať o návrhoch rozširujúcich návrh zákona nie je možné preskúmať z hľadiska ústavnosti, a to bez ohľadu na to, či by návrh spĺňal požiadavky na hlasovanie alebo nie, pretože ide o zákonnú povinnosť hlasovanie umožniť. Poslanci svoj vzťah k predloženému návrhu môžu vyjadriť len tak, že ho schvália alebo neschvália.

Namietanie nesúladu predmetného zákona s čl. 92 ods. 2 je podľa nášho názoru nenáležité. Zákon o rokovanom poriadku, ktorý schválila národná rada na základe splnomocnenia upraveného práve v tomto ustanovení je platný a účinný. Splnomocnenie upravené v čl. 92 ods. 2 ústavy neobsahuje bližšiu úpravu o tom, čo má obsahovať zákon o rokovaní národnej rady. Treba však dodržať princíp, podľa ktorého rozsah a spôsob konania štátneho orgánu musí zákon upravovať tak, aby toto konanie bolo na základe ústavy a v jej medziach (čl. 2 ods. 2 ústavy).“

II.

Ústavný súd návrh predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí pléna podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a na základe obsahu návrhu na začatie konania a vyjadrenia národnej rady a predložených príloh dospel k týmto záverom.

1. Zákonodarný proces v Slovenskej republike je upravený zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rokovacom poriadku“). Rokovanie o návrhoch zákonov je upravené v desiatej časti, v § 67 až 97 zákona o rokovacom poriadku. Ak nie je v tejto časti ustanovené inak, použijú sa na rokovanie o návrhoch zákonov ustanovenia štvrtej časti a ustanovenia § 45 až 56.

Zákonodarný proces je osobitným druhom ústavného procesu, ktorého úprava je určená na to, aby rokovanie o návrhoch zákonov malo ustanovené relatívne pevné pravidlá umožňujúce poslancom národnej rady na konci tohto procesu hlasovať za alebo proti návrhu zákona (vrátane pozmeňujúcich návrhov), prípadne sa zdržať hlasovania alebo nebyť prítomný na takom hlasovaní.

Navrhovateľ tvrdí, že napadnutý zákon je v rozpore s označenými článkami ústavy. Z obsahu návrhu vyplýva, že tento rozpor spočíva v tom, že sa pri prerokovaní a schvaľovaní tohto zákona nedodržel zákon o rokovacom poriadku, pričom záverečnú fázu legislatívneho postupu – hlasovanie a výsledok tohto hlasovania nespochybňuje. V návrhu na začatie konania nie je žiadna zmienka o tom, že tvrdené porušenia ustanovení zákona o rokovacom poriadku majú priamy súvis s obsahom napadnutého zákona a že tento obsah je v rozpore s ústavou, resp. s niektorými jej článkami.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno preskúmať rozpor napadnutého zákona s ústavou (označenými článkami) iba z dôvodu, že národná rada určitým spôsobom porušila

zákon o rokovacom poriadku, resp. že nepostupovala striktne podľa jeho ustanovení upravujúcich prerokovanie návrhov zákonov, ak sa netvrdí a nepreukážu taký chybný postup a úkony v legislatívnom procese, ktoré sú napadnuteľné samy osebe, bez ohľadu na vecný obsah napadnutého zákona.

V tejto spojitosti treba uviesť, že národná rada je jediným ústavodarným a zákonodarným orgánom v Slovenskej republike (čl. 72 ústavy). Toto výsostné postavenie národnej rady potvrdzuje záver o tom, že pochybenia v postupe národnej rady pri rokovaní o návrhoch zákonov sú pochybeniami, ktoré sa majú a musia odstrániť alebo napraviť samotným postupom národnej rady alebo jej orgánov. Proti procesnému postupu národnej rady a jej orgánov pri prerokovaní návrhov zákonov nie je prípustný žiaden opravný prostriedok. Riešenie takých pochybení je vo výlučnej kompetencii národnej rady (jej orgánov a poslancov), čo je dôsledok jej postavenia v sústave orgánov verejnej moci (čl. 72 ústavy).

Poslednou možnosťou na nápravu procedurálnych pochybení národnej rady a jej orgánov pri prerokovaní návrhu zákona je podľa názoru ústavného súdu hlasovanie poslancov o návrhu zákona (najmä podľa § 86 zákona o rokovacom poriadku). Ak počas tohto hlasovania dôjde k schváleniu návrhu zákona napriek pretrvávajúcim procedurálnym pochybeniam v predošlých štádiách zákonodarného procesu, treba vychádzať z toho, že zákon bol riadne schválený. Záverečným hlasovaním poslancov podľa názoru ústavného súdu môže dôjsť ku konvalidácii takýchto procesných chýb, ak sa v spojitosti s týmto hlasovaním nevyskytnú už ďalšie chybné postupy, napríklad opakované hlasovanie, napriek tomu, že predošlé hlasovanie bolo v súlade so zákonom o rokovacom poriadku a opakovanie by malo len odstrániť zjavný omyl alebo vecnú chybu v zákone a podobne.

Takýto názor zodpovedá podľa názoru ústavného súdu nielen suverénnemu postaveniu národnej rady, ale aj princípom právneho štátu vyjadreným v čl. 1 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vo veci sp. zn. PL. ÚS 15/98 uviedol: „Princíp právneho štátu ustanovený čl. 1 (t. č. čl. 1 ods. 1) ústavy je základným ústavnoprávnym princípom

v Slovenskej republike. Ak národná rada uplatní svoju zákonodarnú právomoc v nesúlade s iným ustanovením ústavy, zároveň tým poruší aj základný princíp ústavnosti ustanovený čl. 1 ústavy.“

Z hľadiska čl. 2 ods. 2 ústavy je v posudzovanom prípade podstatné to, že národná rada aj pri prerokovaní návrhu napadnutého zákona konala v súlade s týmto článkom, pretože neprekročila rámec ústavne vymedzenej činnosti jediného zákonodarného a ústavodarného orgánu v Slovenskej republike (čl. 72 ústavy). Napokon, ako to vyplýva z ďalšieho textu, národnej rade nemožno vyčítať ani nedostatok legality pri jej postupe, ktorý predchádzal schváleniu napadnutého zákona.

Ústavný súd zastáva názor, opierajúci sa o obsah návrhu na začatie konania aj o vyjadrenie národnej rady, že pred prijatím napadnutého zákona sa rozvinul riadny legislatívny proces, v ktorom sa zúčastnili všetky relevantné subjekty: vláda Slovenskej republiky, orgány národnej rady, jej jednotlivý poslanec a napokon aj plénum národnej rady. V podstatnom rámci boli dodržané všetky základné záruky riadneho legislatívneho procesu v právnom štáte. Vzťahuje sa to najmä na proces schvaľovania zákona v pléne národnej rady. Národná rada nekonala v procese prijímania napadnutého zákona svojvoľne. V procese pred schválením napadnutého zákona sa vykonalí úkony, ktorými národná rada reagovala na námietky zo strany poslancov vo vzťahu k postaveniu a oprávneniam člena vlády pri predkladaní návrhu zákona a k spôsobu predloženia pozmeňujúcich návrhov poslancom národnej rady. Ani tieto úkony sa nedajú považovať za také, ktoré by boli v zásadnom rozpore s rokovacím poriadkom národnej rady.

Podľa čl. 119 písm. a) ústavy vláda rozhoduje v zbere o návrhoch zákonov. Ústavný súd nevidí žiadnu spojitosť medzi citovaným článkom ústavy a obsahom napadnutého zákona. Ak národná rada schválila napadnutý zákon a tento zákon sa stal súčasťou platného právneho poriadku, nemá už žiaden ústavný význam pravidlo o tom, ako rozhoduje vláda o návrhoch zákonov.

Podľa názoru ústavného súdu je návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov zjavne neopodstatnený vtedy, ak napadnutý zákon (jeho časť alebo jednotlivé ustanovenie) a označené články ústavy, s ktorými by sa mal dostať do nesúladu, vôbec spolu nesúvisia, pretože ich nesúlad sa vyvodzuje iba z nepodstatného porušenia procedurálnych pravidiel pri prerokovaní návrhu zákona, prípadne sa v návrhu na začatie konania ani netvrdilo, že porušenie legislatívnej procedúry malo priamy vplyv na ústavnosť prijatého zákona v materiálnom zmysle. Záver o zjavnej neopodstatnenosti je namieste aj v prípade, ak ústavný súd bez akýchkoľvek pochybností zistí, že postup predchádzajúci schváleniu napadnutého zákona nebol svojvoľný a v základných požiadavkách spĺňal ústavné garancie legitímneho a legálneho zákonodarného procesu. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že porušenie noriem ústavného procesu pred národnou radou je v prípadoch hrubého a svojvoľného nerešpektovania pravidiel zákonodarného postupu zásadne spôsobilé vyústiť do rozporu prijatého zákona s ústavou. Ústavný proces pred národnou radou v posudzovanej veci však neobsahoval také postupy a úkony, ktoré by po ich vyhodnotení viedli k záveru, že kvôli týmto ústavnoproceným pochybeniam je prijatý zákon v rozpore s označenými článkami ústavy.

Ústavný súd preto uzavrel, že návrh na začatie konania napáda len taký proces prijímania napadnutého zákona, ktorý nebol svojimi dôsledkami spôsobilý porušiť označené články ústavy. Súčasne návrh opomína to, že národná rada nepostupovala v tomto konkrétnom zákonodarnom procese svojvoľne, o čom svedčí jej úsilie o odstránenie niektorých procesných chýb pred schválením napadnutého zákona.

Z toho vyplýva, že návrh na začatie konania v tejto veci je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd ho z toho dôvodu odmietol už pri predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Podľa čl. 125 ods. 2 ústavy „Ak ústavný súd prijme návrh na konanie podľa odseku 1, môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok“.

Odmietnutie návrhu na začatie konania po jeho predbežnom prerokovaní v súlade s citovaným článkom ústavy viedlo ústavný súd k tomu, že návrhu na pozastaveniu účinnosti napadnutého zákona nevyhovelo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2003